

LAKIALOITE 162/2001 vp

Laki toimeentulotuesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakialoitteessa ehdotetaan toimeentulotukilakia muutettavaksi niin, että toimeentulotuen perus- osaan sisältyvä, seitsemän prosentin asumismenojen omavastuu poistetaan.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Edellisessä hallituksessa asumiskulujen omavastuuosuuden sisällyttämistä toimeentulotukimenoihin ajaneet perustelivat toimeentulotuen perusosan leikkausta työllistämiskynnyksen alentamisella ja sillä, että toimeentulotukea saavat hakeutuisivat uudistuksen jälkeen pienempiin asuntoihin asumismenojensa pienentämiseksi.

Pitkään yhtäjaksoisesti toimeentulotukea saavia ruokakuntia on alle 10 prosenttia kaikista toimeentulotukiasiakkaista. Toimeentulotuen tarve useimmissa tapauksissa johtuu pitkäaikaisyöttömyydestä ja liian alhaisesta työmarkkinatuesta, elatusvelvollisuudesta ja liian alhaisista perhepoliittisista tuista sekä ylivelkaantumisesta. Näistä syistä pitkäaikaistyöttömyys on keskeisin syy toimeentulotuen tarpeeseen.

Asumistuen omavastuuosuuden seitsemän prosentin leikkauksella ei ole saavutettu eikä ole saavutettavissa niitä tavoitteita, joita sille on asetettu, vaan lainmuutoksesta on muodostunut köyhien ihmisten huonoa asemaa edelleen heikentävä tekijä. Useita vuosia työttömänä olleiden työllistymistä ei voida ratkaista toimeentulotukea leikkaamalla.

Toimeentulotukiasiakkaiden pakottaminen ahtaampiin asuntoihin toimeentulotuen leikkauksen pienentämiseksi on niin ikään osoittautumassa mahdottomaksi nykyisessä vuokra-asuntotilanteessa, joka erityisesti vallitsee suurissa kaupungeissa. Köyhien ihmisten alistaminen ja nöyryyttäminen hyvinvointivalttiollisella lainsäädännöllä ei ole myöskään linjassa sen valtavan taloudellisen hyvinvoinnin lisääntymisen kanssa, josta väestön suuri enemmistö voi nauttia. Suomi on sitoutunut noudattamaan Euroopan neuvoston sosiaalisen peruskirjan määräyksiä ja YK:n yleissopimusta sosiaalisista, taloudellisista ja sivistyksellisistä oikeuksista, joista viimeksi mainittu sopimus korostaa muun muassa asumista eräänä sosiaalisena perusoikeutena, joka tulee turvata kaikin käytettävissä olevin keinoin. Sopimus liittyy perusoikeuksien turvan tason yhteiskunnan resurssien lisääntymiseen.

Toimeentulotukeen säädetty seitsemän prosentin asumiskulujen omavastuu on vähentänyt toimeentulotukiasiakkaiden rekisteröityä määrää ja heikentänyt toimeentulotukiperheiden taloutta noin 150 mk/kk.

Asumiskulujen seitsemän prosentin omavastuu on myös sosiaalityötä byrokratisoiva "haitake", sillä omavastuun laskeminen siirtää vuokran maksamista asiakkaalle päin ja lisää prosenttien laskemista sosiaalitoimistoissa, mikä on pois varsinaisesta sosiaalityöstä. Asumismenojen omavastuu on edellä kerrotuilla perusteilla syytä poistaa toimeentulotuen perusosasta.

Ehdotus toimeentulotukilain 7 §:n 2 momentin muuttamisesta

Lakialoitteessa ehdotetaan poistettavaksi nykyisen 7 §:n 2 momentin viimeinen virke, jonka mukaan "Lisäksi perusosaan sisältyy seitsemän prosenttia tarpeellisen suuruudesta asumistukilain (408/1975) 6 §:ssä tarkoitettujen asumismenojen määrästä."

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

toimeentulotuesta annetun lain 7 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan toimeentulotuesta 30 päivänä joulukuuta 1997 annetun lain (1412/1997) 7 §:n 2 momentti seuraavasti:

7 §

Huomioon otettavat menot

Perusosalla katettaviin menoihin kuuluvat ravintomenot, vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot sekä henkilökohtaisesta ja kodin puhtaudesta, paikallisliikenteen käytöstä, sanomalehden tilauksesta, televisioluvasta, puheli-

men käytöstä ja harrastus- ja virkistystoiminnasta aiheutuvat menot sekä vastaavat henkilön ja perheen jokapäiväiseen toimeentuloon kuuluvat menot.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2001.

Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2001

Marjatta Stenius-Kaukonen /vas
Esko-Juhani Tennilä /vas
Mikko Kuoppa /vas
Esko Helle /vas

Jaakko Laakso /vas
Kari Uotila /vas
Annika Lapintie /vas
Matti Kangas /vas